

Колико новца ће Србија од Међународног монетарног фонда повући на име друге рате одобреног зајма од 2,9 милијарди евра, зависиће од додатних разговора са званичницима из Вашингтона. То је на јучерашњој конференцији за новинаре истакао гувернер Радован Јелашић и додао да може да се догоди да наша земља не повуче ниједан евро уколико јој то не буде потребно.

Што мање, то боље, уверен је први човек централне банке. Разлог за такав став можда треба тражити у чињеници да је гувернер забринут због брзине раста државног дела спољног дуга.

– Јавни дуг током 2009. године повећан је за више од 1,1 милијарду евра, пре свега због задуживања државе на домаћем тржишту. Са прошлогодишњих 26,1 одсто бруто домаћег производа, наш јавни дуг је достигао 33,7 одсто укупне вредности свега што се за годину дана у земљи произведе. Без обзира на то што ниво дуга није проблематичан и што у неким земљама он износи и 80 одсто БДП-а, забрињавајућа је динамика увећања, јер је за девет месеци то учешће повећано за 7,6 процентних поена – указује Јелашић.

Додатна брига је валутна структура дуга која је неповољна, јер је 90 одсто зајма у еврима, али је невоља и у томе што се очекују већи издаци за отплату спољног дуга због тога што се предвиђа раст камата на међународном тржишту новца.

– С обзиром на то да се и убудуће очекују додатна задуживања државе, врло је важно да се тај новац троши на инвестиције, а не на текућу потрошњу. Прошле године је планирано да улагања буду 65,8 милијарди динара, а од тога није остварена ни половина, док је ове године план предвиђао да држава уложи 27,8, а досад је на инвестиције потрошено 14,9 милијарди динара. Наравно да знамо да разлика између планираног и оствареног није уштеђена, већ потрошена – истакао је гувернер.

Ипак, за разлику од ових не баш оптимистичних рачуница, стручњаци Народне банке Србије јуче су прогнозирали да ће пад укупне привредне активности у Србији бити 2,8, уместо раније пројектована четири одсто.

– После више од годину дана, у трећем тромесечју је забележен раст БДП-а од 4,1 одсто у односу на други, а истовремено се индустријска производња од августа повећава – казао је Јелашић.

Само што је мисија Међународног монетарног фонда отишла из Србије, гувернер Радован Јелашић већ је почео да испуњава део захтева који се односи на монетарну политику, за коју је он надлежан. Тако је формулација „даља релаксација монетарне политике” јуче примењена и у пракси, па је Монетарни одбор Народне банке Србије смањио референтну каматну стопу, према којој се одређују камате банака, са 11 на 10 одсто.

Оваквој одлуци, објаснио је гувернер, кумовало је то што је инфлација у трећем тромесечју ове године нижа од очекиване и на годишњем нивоу износи 5,2 одсто, али и што је курс стабилан.

До краја године инфлација неће прећи 7,7 одсто, уверен је Јелашић.

(Политика)